

Ivan Huić

U ODREDU TORPEDNIH ČAMACA

Početakom **1953.** godine premješten sam za političkog komesara u Odred torpednih čamaca.

U Mornarici je ponovo izvršena reorganizacija. Osnovane su nove jedinice. Vojno pomorski sektor dobio je kao novu jedinicu Odred torpednih čamaca, Odred patrolnih brodova, Odred artiljerijskih barži. Ukinuti su utvrđeni odsjeci i niz drugih promjena.

Komandant Odreda patrolnih brodova bio je poručnik bojnog broda **Zimić Petar**, Torpednih čamaca **Niko Marinović** poručnik fregate, Odreda minolovaca poručnik bojnog broda **Berović**.

Odred torpednih čamaca pored mobilnih plovih jedinica održavao je i nove torpedne čamce, koji su poslije izlaska iz brodogradilišta u Korčuli, dolazili na održavanje u Boku.

Proizvodili smo tada patrolne brodove, minopolagače, minolovce, podmornice i razarače.

Naša Ratna mornarica gradila je torpedne čamce po licenci američkog tipa Higgins.

Torpedni čamac Higin bio je 46 tona deplasmana, postizao je brzinu od 40 čvorova (40 milja na čas). Imao je tri benzinska motora ukupne jačine 4030 KS. Dužine 24 metra, širine 6 metara gaz 1.8 metara, nosio je 4 torpeda, naoružan sa dva topa po 20 mm. Posada 14 ljudi.

Koristio je oktanski benzin. Imao je veliku potrošnju. Na vježbe i sa vježbe nismo vozili na svoj pogon, već su nas teglili remorkeri. To je bila prava gnjavaža. Danima se putovalo iz Pule do Boke.

Komandant je bio **Niko Marinović** poručnik fregate, rodom iz okoline Tivta. Završio je pomorsku akademiju u Sovjetskom savezu. Pomoćnik komandanta poručnik fregate **Tafra** rodom sa Zlarina. Komandanti čamaca bili su mladi oficiri čina potporučnika i poručnika korvete. Bili su to mladi poletni ljudi. Marinović je često vršio obuku sa njima. Posebno se sjećam **Škrtića, Barbarića, Odalovića, Kovačevića**. Kovačević je bio pravo spadalo

U blizini sidrišta bila je kafana koju je držao jedan od **Mustura**. Kod njega su svi mladi oficiri imali otvoren račun, te se do plate pilo „na kredu“. No nije bilo opijanja.

Marinić i ja nismo bili posebno prisni. Marinić je bio dosta nadmen, samouvjeren u svoja pomorska znanja. Ja sam bio bez pomorskih znanja, što mi je bio hendikep, ali svoj posao mogao sam obavljati i bez njih.

Tafra je veoma blage naravi. Stalno raspoložen. Sve mu je bilo dobro.

Komanda nije bila „na ukrcaju“. Spavali smo na kopnu. Na brodove smo se ukrcavali samo kada se isplavljavalo na vježbe i sl. Obzirom je oplata broda bila od drveta, bila je izložena napadu crvi. To je bio slučaj i sa drvenim molom koji je izgrađen oko cijele **uvale Nirvana**.

Crvi ili biše kako smo ih zvali u Nirvani je bilo dosta. Uvala je bila pjeskovita. Zbog toga su torpedni čamci po određenom planu jednom mjesečno uplovljavali u Kotor u rječicu. Često sam sa brodovima išao u Kotor, najradije kada je bio red na brodu kojim je komandovao Škrtić. Tu u Kotoru **Škic** je upoznao svoju buduću ženu. Kad bi išli na vježbe ili vožnju van Boke, volio sam biti na njegovom brodu. U Kotoru bi uveče odlazili u Hotel. Zabavljali smo se. Bilo je plesa.

Ponovo sam se vratio u Kumbor. Obnovio sam stara poznanstva, a sklopio neka nova. Ponekad sam odlazio u Herceg-Novi. Sportski život sam zapustio. U Odredu nije bilo sportske ekipe ni neke sportske aktivnosti.

Jednom prilikom bili smo poslije vježbe na kratko u Budvi. Svratili smo u hotel Avalu. Mislili smo da smo najglavniji na svijetu. Uveče je na terasi bila igranka. Gost hotela je bio sin od Tita **Žarko Broz**. Visok lijep čovjek veoma sličan Titu. Imao je veoma lijepu ženu. U ratu je služio u Crvenoj armiji kao oficir i izgubio ruku.

Oficiri su se šepurili. Kako Žarko nije plesao, počeli su tražiti dozvolu da plešu sa njegovom ženom. Ona je bila ljepotica kao iz bajke. Zbog nje je Žarko ostavio ženu Ruskinju i zbog toga došao u sukob sa ocem. Imao je dvoje djece koja su ostala na staranje prvoj ženi i uglavnom bila u Dvoru kod Tita – djeda.

Te godine ponovo je zaoštrena situacija zbog Trsta. Napetost između Jugoslavije i Italije je rasla. U to su naravno bile umiješane i velike sile.

Bila je nedelja, veoma lijep i topao dan. Marinić je otišao kod roditelja u Tivat. U popodnevnim časovima nazvao me je načelnik štaba Zone i izdao naređenje da Odred isplovi za **Ulcinj**. U Ulcinju je trebalo ukrcati inžinjersku brigadu koja je radila na utvrđenjima prema Albaniji i potkopima za obalske baterije. Odmah sam naredio isplavljenje.

Jedan brod je krenuo po Marinića. Na brodu sam bio i ja. Vrlo sam se uzбудio. Marinić je bio u Opatovu. Vidjeli smo sa obale da sjedi ispred kuće. Signalizirali smo mu da odmah krene na brod. Pristali smo na mulo. Marinić se brzo spremio i preuzeo komandu nad Odredom.

Vozili smo velikom brzinom. Brzo smo stigli do Ulcinja. Ljudstvo Brigade već je spremno čekalo u luci. Ukrcavanje je brzo završeno.

Svom brzinom krenuli smo ka **Istri**. Ujutro smo stigli na odredište. Zadatak je obavljen. Depešno smo obavijestili Komandu Zone.

Čekali smo cijeli dan kako bi se izvršile pripreme za povratak u Boku u teglju remorkera. Bio sam na Škrtićevom čamcu. Nekoliko dana smo putovali do Kumbora. Kako se Torpednim čamcima nije spremala hrana, jeli smo suhu hranu.

U Odredu sam ostao do jeseni. Naredbom Vrhovnog komandanta, ukinuta je u svim jedinicama dužnost političkog komesara. U jedinici sam vodio i kartoteku i vodio mobilizacijske i personalne poslove. Odmah po ukidanju političke dužnosti, u dnevnoj pošti iz Zone bila je naredba kojom sam postavljen za pomoćnika komandanta za politički rad u Odredu graničnih brodova u **Dubrovniku**.

Poslije ukidanja dužnosti političkog komesara načelni stav bio je da niko od komesara ne može ostati na dužnosti pomoćnika u jedinici gdje je bio komesar.

U **1953.** godini još nije bilo automobila u privatnoj svojini, sem dvojice taksista. Bilo je nekoliko službenih kola u opštini, UDB-i, Komandi sektora. U vojnoj bolnici dr. Gracić imao je motorbicikl marke Vespa.

Javni prevoz bio je veoma siromašan. Jedina veza bila je brodska linija Herceg-Novi – Kotor i obratno. Rano ujutro brod je kretao za Kotor, a u jedan čas popodne se vraćao iz Kotora. Pristajao je u svim većim mjestima. Pored njega vozio je i vojni brod. Iz Herceg-Novog do Kotora putovalo se četiri časa, a isto toliko u povratku.

Najčešće smo iz Kumbora do Novoga išli pješice, kao i do susjednih mjesta.

Ja sam imao **bicikl**. To je bila velika prednost, jer sam mogao iz Kumbora duž obale, da dosta brzo stignem.

Bicikl sam dobio po odobrenju Žutića, kao i radio aparat Kosmaj. Žutić kao komesar imao je pravo da vrši podjelu kritičnih stvari. Došlo se za Sektor pet bicikla. Njihova cijena je bila oko četiri hiljade dinara, što nije bilo malo. Oko pola moje plate. No bio sam sretan kada mi je dodijeljeno pravo da kupim to prevozno sredstvo. Bicikl mi je služio nekoliko godina.

Više mi nije bio problem otići na igranke u Novi, Zeleniku, Baošić. Pripremao sam se za predaju dužnosti. Prije toga trebalo je srediti arhivu i drugo.

Ružica mi je javila da će doći na odmor u Tivat i pitala može li dovesti prijateljicu. Javio sam joj da ja idem na odmor u Zagreb, te da može doći, ali će biti sama u stanu.

Ružica je stigla krajem jula. Bila je u društvu prijateljice. Zajedno smo otišli na priredbu i nekoliko dana bile su same i organizovale život.

Otišao sam u Zagreb na odmor. U toku avgusta dobro sam se proveo.

Po povratku čekala me nova naredba o premještanju. Postavljen sam za pomoćnika komandanta 9 bataljona veze. Sjedište bataljona je u Meljinama. Poslije obavljenih formalnosti napustio sam Odred torpednih čamaca i javio se na novu dužnost.

Tako se završila moja služba na Torpednim čamcima. I tu sam proveo lijepo i ugodne dane. No život ide dalje. Bez mnogo pompe i nekih opraštanja otišao sam na novu dužnost.